

Nr 238.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning m. m.; given Stockholms slott den 2 maj 1941.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag om vissa ändringar i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning samt
- 2) lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond.

GUSTAF.

Gösta Bagge.

Förslag

till

L a g

**om vissa ändringar i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27)
om reglering av prästerskapets avlöning.**

Härigenom förordnas, att 5 och 11 §§¹ lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning skola erhålla följande ändrade lydelse och att till samma lag skall fogas tillägg, som nedan följer:

5 §.

Lön må — — — för komminister.

För domprost vare — — — utgöra 10,000 kronor. Kyrkoherden i Storkyrkoförsamlingen äger därjämte såsom pastor primarius åtnjuta ett särskilt arvode med 4,400 kronor för år.

Högsta lönebelopp — — — 5,000 kronor.

11 §.

1. Lön till kyrkoherde och komminister skall medelst prästerskapet i pastoratet anslagna avlöningstillgångar ävensom församlingsavgifter, på sätt i 19 § sägs, av pastoratet gäldas och av vederbörande kyrkoråd månadsvis i efterskott utbetalas. Härvid skall å lönen avdragas och till kyrkofonden, i enlighet med vad Konungen föreskriver, redovisas vad tjänstinnehavaren har att vidkännas för pensionering av sina efterlevande.

Kyrkoherden i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm enligt 5 § såsom pastor primarius tillkommande särskilt arvode skall utgå ur kyrkofonden.

2. — — —

6. Vid tjänstledighet för fullgörande av militär tjänstgöring, påkallad av särskilda förhållanden, må kyrkoherde och komminister åtnjuta löneersättning ur kyrkofonden enligt Konungens närmare bestämmande.

Där vid prästerlig tjänst icke finnes någon till löneinkomsterna berättigad, vilken det jämlikt 14 eller 16 § skall åligga att tillhandahålla adjunkt

¹ Senaste lydelse av 11 § 1 mom., se 1934: 617 samt av 11 § i övrigt, se 1937: 216.

eller i sistnämnda paragraf avsedd vikarie särskilda avlöningsförmåner, skall skyldigheten att tillhandahålla sådana avlöningsförmåner ankomma på pastoratet.

Denna lag länder till efterrättelse i avseende å bestämmelserna i 11 § 1 mom. första stycket från och med den 1 januari 1942, beträffande stadgandet i andra stycket av samma moment från och med den 1 juli 1942 samt i övrigt från och med ingången av månaden näst efter den, varunder lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Förslag

till

L a g**om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932
(nr 404) om kyrkofond.**

Häri genom förordnas, att 3 och 6 §§¹ lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

3 §.

Från statsverket utgår till kyrkofonden för varje år ersättning med

dels — — —

dels — — —

dels ock 121,600 kronor för statsanslag, som tillförne åtnjutits av biskopar och pastor primarius eller utgått till biskopslöneregleringsfonden, skolande dessa — — — tillföras kyrkofonden.

Ytterligare skola till kyrkofonden ingå:

1) — — —

6) bidrag enligt familjepensionsreglementet för prästerskapet jämte övriga, därtill anslutna bestämmelser angående familjepension för efterlevande till präster (familjepensionsavdrag och familjepensionsavgifter) så ock bidrag jämlikt 3 § lagen den 17 december 1926 om vissa lönetillägg åt präster i nyreglerade pastorat i anledning av nådårsrättens upphörande m. m.;

7) allmän kyrkoavgift, varom förmäles i 5 §;

8) ränta och annan vinst å kyrkofondens tillgångar;

9) ränta och annan vinst å andra av statskontoret förvaldade kapitaltillgångar, varav avkastningen, jämlikt de under 3) här ovan angivna grunder för dispositionen av till biskoparnas avlönande avsedda medel, skall tillföras kyrkofonden.

6 §.

Enligt vad särskilt är stadgat skola av kyrkofonden gäldas

dels kostnad för avlönande av biskoparna och av präster, som avses i lagen om reglering av prästerskapets avlöning, för beredande av emeritilön för dylika präster samt för vissa prästmän i ledande ställning i missionens och diakoniens tjänst ävensom för pensionering av efterlevande till präster, allt i den omfattning, som är närmare angiven

¹ Senaste lydelse av 3 och 6 §§, se 1938: 735.

- i bestämmelserna — — — avsedda medel,
i lagen — — — dyrtidstillägg åt präster,
i lagen — — — diakoniens tjänst samt
i familjepensionsreglementet för prästerskapet jämte övriga, därtill an-
slutna bestämmelser angående familjepension för efterlevande till präster
samt i särskilda bestämmelser angående tillägg å sådan pension,
dels jämlikt — — — i boställsnämnder,
dels belopp — — — klockarhemman hört,
dels ock jämlikt — — — Luleå stift.
Härutöver skola av kyrkofonden utgöras:
1) — — —
6) kostnad enligt bestämmande av Konungen och riksdagen för särskild
prästerlig verksamhet utom riket;
7) — — —
-

Denna lag träder i kraft i avseende å bestämmelserna i 3 § första styck-
ket och 6 § andra stycket, punkt 6), den 1 juli 1942 samt i övrigt den 1
januari 1942.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 maj 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Bagge anför härefter:

Vid anmälan dels den 28 sistlidna februari av förslag till reglering av prästs avlöning under tjänstledighet i vissa fall m. m. (propositionen nr 157), dels den 21 nästlidna mars av förslag angående ändrad ordning för tillsättning av pastor primarius i Stockholm m. m. (propositionen nr 201), dels ock förut denna dag av förslag om ordnande av familjepensionsväsendet för präster m. m. (propositionen nr 219) framhöll jag, i avseende å det förstnämnda förslaget, att i anledning av detsamma påkallades visst tillägg till 11 § prästlönereglingslagen, och i avseende å de två senare förslagen, att i anledning av dessa påkallades ändringar och tillägg i såväl prästlönereglingslagen som kyrkofondslagen. Jag förbehöll mig därvid att få senare i ett sammanhang anmäla frågan om de sålunda erforderliga lagändringarna.

Vissa separata förslag till dessa lagändringar ha tidigare upprättats och finnas bilagda propositionerna nr 201 och nr 219 (sid. 42 i den förra och sid. 193 och 194 i den senare). Jag har låtit inom ecklesiastikdepartementet företaga en samarbetning av dessa förslag och har därjämte låtit i förslaget till lag om ändring i prästlönereglingslagen infoga jämväl ett stadgande om sådan löneersättning för vissa fall till ordinarie präster, som påkallas av riksdagens beslut i anledning av propositionen nr 157. De nu uppgjorda förslagen, nämligen förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning samt förslag till lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond torde få såsom bilaga¹ fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Förslaget till lag om ändring i prästlönereglingslagen.

5 §.

Beträffande den i denna paragraf föreslagna nya bestämmelsen, vilken berör regleringen av det till innehavaren av pastor primarieämbetet av ålder

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med de vid propositionen fogade författningsförslagen, har här uteslutits.

utgående särskilda arvodet, får jag hänvisa dels till vad rörande denna arvodesfråga förekommer å sid. 11 i propositionen nr 201, dels till mitt å sid. 15 i samma proposition återgivna uttalande.

11 §.

1 mom.

Ändringarna i detta moment äro påkallade dels av att vid godkännande av de genom propositionen nr 219 för riksdagen framlagda förslagen prästerskapets änke- och pupillkassa kommer att upphöra, dels av den förut berörda arvodesregleringen för pastor primarius.

6 mom.

Detta i 11 § tillfogade moment upptager bestämmelse om den av mig härförut omnämnda, ordinarie präster numera för vissa fall tillerkända löneersättningen. Beträffande motiveringen för bestämmelsen får jag hänvisa till mina uttalanden på sid. 9 och 10 i propositionen nr 157. Då den däri omhandlade »lönefyllnaden» visserligen utgör en utfyllnad av vederbörande prästs militära avlöningsförmåner men, närmare bestämt, innebär en ersättning för del av dennes under den militära tjänstgöringen avstädda prästerliga avlöningsförmåner, torde ifrågavarande särskilda löneförmån här böra betecknas såsom »löneersättning».

I fråga om *tillägget* till prästlönereglingslagen hänvisar jag till framställningen på sid. 48—53 i propositionen nr 219. Jag får i detta samband ytterligare erinra om att vid avfattningen av här ifrågavarande bestämmelse hänsyn tagits icke blott till det fall, att den prästerliga tjänsten är ledig, utan jämväl till den situationen, att befattningshavaren författningsenligt skall ha att under tjänstledighet eller avstängning från tjänstgöring avstå de med tjänsten förenade inkomsterna. Tjänstledighet, som här sist avses, kommer särskilt att aktualiseras vid tillämpningen av den speciella avlöningsreglering, som numera, i anledning av propositionen nr 157, blivit av riksdagen godkänd, och som sammanhänger med nyss berörda bestämmelse i 11 § 6 mom. I avseende å avfattningen av här ifrågavarande tilläggsbestämmelse får jag slutligen nämna, att, då »ämbetsbiträde» icke kan i här åsyftade fall förutsättas förekomma, viss jämkning i tilläggsbestämmelsens lydelse enligt det ursprungliga förslaget även med hänsyn härtill företagits.

Förslaget till lag om ändringar i kyrkofondslagen.

3 § första stycket.

I avseende å den i paragrafens första stycke föreslagna ändringen, vilken berör beloppet av den från statsverket till kyrkofonden utgående ersättningen för vissa tidigare av biskoparna åtnjutna eller till biskopslönereglingsfonden utgående statsanslag, får jag i första hand hänvisa till den redogörelse för förslagen med avseende å motsvarande statsanslag för pas-

tor primarius, som finnes intagen å sid. 11 i propositionen nr 201. Jag får vidare nämna, att den där berörda av sekreteraren Gavelius verkställda utredningen tillika innefattade förslag om överflyttande å kyrkofonden av vissa andra nu å riksstaten upptagna utgifter för kyrkliga ändamål. Till det principiella spörsmål, som i detta större sammanhang uppkommit om regleringen mellan riksstaten och kyrkofonden av hithörande anslag, har jag icke funnit mig för närvarande utan ytterligare övervägande kunna taga slutlig ståndpunkt. Med hänsyn härtill anser jag mig beträffande nu ifrågavarande ersättning till pastor primarius böra förorda, att vid den anslagsreglering, som i förevarande sammanhang påkallas, följes hittillsvarande praxis. Jag tillstyrker följaktligen, att kyrkofonden för det pastor primarius tillkommande särskilda arvodet tillföres statsanslag med motsvarande belopp.

3 § andra stycket och 6 §.

Ändringarna i övrigt i 3 § ävensom ändringarna i 6 § ha huvudsakligen påkallats av den prästerliga familjepensionsreformen, varom förslag framläggas för riksdagen i den förutnämnda propositionen nr 219, och avse i första hand att i kyrkofondslagen registrera de särskilda inkomster och utgifter, som härvid komma i fråga. Beträffande den föreslagna nya bestämmelsen i 6 § andra stycket under punkt 6), vilken avser anslag för särskild prästerlig verksamhet utom riket, hänvisar jag till framställningen i propositionen nr 219 å sid. 127—129 under rubriken »Särskilda frågor».

Med hänsyn till de föreslagna nya lagbestämmelsernas omedelbara samband med de skilda reformförslag, som jag i det föregående berört, har det befunnits erforderligt att beträffande de särskilda i ändringslagarna upptagna bestämmelserna utsätta skilda tider för ikraftträdandet.

Departementschefen uppläser härefter omförmälda inom ecklesiastikdepartementet upprättade förslag, nämligen förslag till *lag om vissa ändringar i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning* samt till *lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond och hemställen*, att lagförslagen måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Astrid Charpentier.